Ч. 172. Чернівцї, недїля дня 3. (15.) серпня 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИСЬ для руских родин. Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Болгарский зарозумілець.

Оно справдї щасте, що саме сими днями почула Европа з Петербурґа голосні запевненя о миролюбности двох великих держав; як би не се, ми мусїли би бояти ся, що против нас вишле Болгария свою армію. Се зовсїм не жарт. Але бо Австро-Угорщина і провинила ся дуже. Просимо лише послухати: австрийска і угорска праса відважила ся назвати голосний процес против Бойчева так, як він заслугує, т. є. скандалом, що кинув ярке сьвітло на „культурні“ відносини Болгариї аж до найвисших єї кругів. Ба, ще щось гіршого мають нам болгарскі можновладцї закинути. Они собі так гарно то представили, що про убійство Анни Сімонівної нїхто навіть не писне, а тут Австро-Угорщина своїм впливом потягнула тих панків двірских перед суд. Се вже за богато було шляхотному Болгаринови і ми втратили ласку в першого і найсправедливійшого Болгарина, се-б то у князя Фердинада. Єго делїкатний носик не міг стерпіти такої атмосфери і тому князь страшно сердив ся. Коли князь сердить ся, мусить і єго президент мінїстрів сердити ся. І Стоілов сказав кореспондентови Berliner Local-Anzeiger-а, котрого принимав з наказу князя, слова, в котрих образив цїлу Австро-Угорщину і цїсарский дім, натякнувши на сумну кінчину нашого престолонаслїдника. Ми перед тижнем писали про се докладно.

Ті імпертинентскі слова Стоілова дуже здивували цїлу Европу і тому того самого дня, коли віденьскі часописи оголосили слова болгарского премієра, зажадало наше мінїстерство заграничних справ від секретаря болгарского посольства у Відни, щоби як найскорше оголошено спростоване тих вістий. Міжтим був Стоілов у Відни, але проте не дав ображеній Австриї жаданої сатисфакциї, хоч до сего давали єму нагоду віденьскі редактори. Дня 4-го серпня заявив згаданий секретар болгарского посольства, що слова Стоілова подали часописи невірно і що вже наступило спростоване. На се мусїло наше мінїстерство заграничних справ висказати своє здивоване, що Стоілов так довго надумував ся, а зрештою треба ждати на спростоване, щоби видїти, чи ним дано цїлковиту сатисфакцию нашій державі. Але позаяк анї того анї слїдуючого дня не повідомлено мінїстерство о якій небудь сатисфакциї, дістав наш консул в Софії, бар. Каль, наказ, зажадати від Стоілова до 48 годин рішучого спростованя і о тім урядово повідомити правительство.

На се одержало ц. к. телеґрафічне бюро у Відни таку телеґраму: „Стоілов заявляє, що донесенє нїмецкого кореспондента про єго розмову, котру відтак оголосили иньші нїмецкі часописи, не суть вірні і простує ті інсинуациї, котрі не відповідають нї правдї нї єго пересьвідченям.“

Таке заявленє не відповідало нї своїм змістом нї своєю формою жаданому спростованю. Поминувши вже, що донесенє нїмецкого кореспондента названо лише „невірним,“ отже не знати, чи ті ображаючі слова сказав Стоілов чи нї, — не наступило те „спростоване“ в урядовій дорозї, отже мінїстерство не може єго приняти до відомости. До того ще в тім самім часї подали болгарскі урядові часописи, а передовсїм „Мір,“ статї, що тхнуть тим самим духом, що імпертиненциї Стоілова. Тому назвав консул бар. Каль те „спростоване“ недостаточним, а коли навіть за кілька днїв Стоілов не направив того, що наробив своєю зарозумілостию, бар. Каль зажадав з наказу мінїстерства заграничних справ від болгарского правительства свої повномочні папери і заявив, що бере на необмежений час відпустку, бо австрийске правительство уважає таке поступованє Стоілова умисною зневагою австрийскої держави.

Цїла австрийска праса витає енерґічне поступованє нашого мінїстерства заграничних справ з радостию. Сим докаже ся зарозумілим полїтикам в Софії, що їм не вільно бути імпертинентскими супротив нашої держави. Хоч і як неприємна така история, але треба тих балканьских карликів навчити розуму і чемности. Безперечно мінїстерство так довго не спочине, аж поки князь Фердинанд з своїм мінїстром не признасть ся до вини і не перепросить нашу державу як слїд.

Ще на хвильку вертаємо до характеристики поступованя болгарских можновладцїв. Безперечно їм дуже не в лад була промова ґр. Ґолуховского в торічних делеґациях, коли то він дав научку Болгариї і відси та лють князя Фердинанда і Стоілова. Але-ж сей вибрав дуже незручну нагоду для виявленя своєї лютости і зарозумілости. Своїми словами він немов звиняє убійство Сімонівної, а то ще питанє, чи вірність супротив пана наказує покривати

---

16) **Як чоловік зійшов на пана.**

Оповіданє

ВЯЧЕСЛАВА БУДЗИНОВСКОГО.

(Дальше.)

Се, що Стефан звернув на себе увагу пань і відразу позискав собі їх симпатиї, переважило і симпатиї господинї дому до решти на бік Стефана.

— Чому жадна не просила до себе Рудецкого? — думала собі панї Добриньска. — А, бо міркують, що він уже „страчений“... Дурно острите собі зуби. Я вже тепер бачу, на чім се скінчить ся!

І Рудецкий зміркував, що „якийсь новий вітер віє.“ Зіритований, програв нинї більше, як звичайно.

Панни мали також добрий „нюх.“ Се не без причини, — думали собі — що при вечери не Рудецкий, а Стефан сидїв коло Сальки. При танцю, коли вибирали дами, Салька вибрала першого Стефана, а не тамтого.

Коли дївчата сикували єї за те, сказала паленїючи:

— Я єго лиш покарала за те, що він загнївав ся чогось на мене і не хотїв грати зі мною одного кусника на чотири руки, до котрого я цїлий тиждень приготовляла ся. Пан Порубальский грав, тож я мусїла відвдячити ся єму.

Панї властительки доньок на виданю дуже тим згризли ся. Їм жаль стало „бідної“ Сальки, що Рудецкий загнївав ся, і тому Стефана ще до себе не запрошували.

Стефан не спав цїлу ніч. До самого рана думав о тім, що чув і видїв на візитї у паньства Добриньских. Старав ся здати собі справу з враженя, яке зробив на товаристві, а головно на господарях, і обчисляв свої шанси на будуче. В такім домі, в такім товаристві, був він перший раз в житю.

— Яке там уряджене, який смак?! У Русинів таке не буває. Некультурні, схлопілі, як головна маса їх суспільности; не мають смаку, не мають гроший... Варто, варто паном бути! — думав засипляючи.

На другий день прийшов лист від Галї. Стефан і не думав розпечатувати. Вложив до кишенї і сїв до фортепяну. — Мусїв приготовити ся до слїдуючої візити у паньства Добриньских.

*

В суботу вийшла єго книжка. Як Стефан сподївав ся, зробила сензацию. Не в рускій прасї, бо рускі журналїсти держали ся руского календаря, з тою лиш ріжницею, що жили в зад не днїв тринайцять, лиш тринайцять лїт. Оцїнку руских творів подавали звичайно по смерти автора. Перші ударили в дзвін польскі часописи. З цїлою заїлостию кинули ся критики на автора. Один з них піднїс, що книжка звертає ся против Поляків і панів, що єї тенденция є: підготовити нарід до кровавої революциї, до такої різнї, яка була в 1846 роцї. Називаючи автора книжки новочасним кровожадним гайдамакою, звертає ся до правительства з запитом, — коли оно вже раз перестане дивити ся крізь пальцї на аґітацию, ширену словом і пером?! „Коли розшалїє ся буря, коли по краю піде морд і пожежа, тогди буде запізно.“

Та статя справила Стефанови не аби яке вдоволенє.

Она доказувала, що се, що він писав між стрічками — бо явно не міг,—мож було з книжки вичитати. Се-ж була єго цїль.

Окрім того так для него, як і для єго товаришів не було лїпшої похвали, як іменно уємна критика в часописи противного їм табору, як злість ворога.

Але що-ж?! На що все те придало ся єму, коли він славою своєю не міг похвалити ся перед дївчиною. Она би лиш зашкодила єму!

Коли в четвер прийшов до Добриньских, відтягнула єго дївчина на бік.

— Се таки не був жарт? Се ваша книжка, котру ви показували менї оногди в Брюховичах? Нинї в ґазетах страшно зганьбили книж-

і найпоганїйший злочин. Поминувши се, є то підозрілим вибухом манїї великости, коли софійскі карлики важуть ся говорити з Австриєю в такім тонї, і слова Стоілова доказують, що навіть найвисший достойник Болгариї не виріс з наївности, яку ми звикли подибувати у проводирів західно-американьских дикунів.

Від смерти Стамбулова панує в Софії полїтичний дїлетантизм зі всею его непостійностию і неспокоєм. Болгарскі полїтики навчили ся византийскої дволичности: князь іде поклонити ся передовсїм російскому цареви і хотїв би дізнати почестий, як самостійний володар, а потім іде покірно поцїлувати руку свого пана, султана. Заразом виходить на верх груба невдячність против Австриї, котра Болгариї допомагала в полїтичнім і економічнім взглядї. Нам то може бути цїлком байдужним, що Стоілов думає про Австрию, але щоби він сьмів так імпертинентско говорити публично про нас, як то ще нїхто не відважив ся, — сего не вільно тихо стерпіти і на се є одна добра научка: упокорене зарозумілого князя і уступлене его повірника Стоілова.

Пляни правительства.

Богато писала праса про ріжні наміри правительства, як би то погодити Чехів з Нїмцями. Ми по можности подавали вісти про ті наміри, але все додавали, що то комбінациї, котрі може й правдоподібні, але жадної певности нема, чи справдї наше правительство хоче так а так зробити.

Тепер же подали ческі, добре інформовані ґазети, а за ними нїмецкі, вість, що ґр. Баденї думає скликати нїмецко-ческу конференцию в котрій би були заступлені всякі відтїни обох партий, а передовсїм посли соймові, що не належать до ради державної. Правительство виготовило пять проектів, котрі будуть предложені найперше тій конференциї, а коли би проекти були успішно полагоджені, то прийшли би перед ческий сойм у вересни. Згадані проекти такі:

1. Закон о куриях, опертий на звістних внесенях Русса і Шлезінґера, а установляючи національні куриї виборчі для виділу краєвого, краєвих інституций і комісий соймових. Куриї не одержать нїякої мериторичної компетенциї і нїякого права, закладати veto.

2. Новеля до ординациї виборчої сойму ческого, зложена зі слїдуючих трех частий: а) Побільшене числа послів соймових о 15, а то з міскої куриї. Більші місцевости, котрі доси вибирали в сїльскій куриї, будуть зачислені до куриї міскої. З нових 15 мандатів припаде 14 Чехам, а 1 Нїмцям. За основу взяті нїмецкі округи виборчі, а пропорціонально до них побільшено ческі округи. б) Подїл соймової куриї більшої посїлости на округи, анальоґічно до подїлу сеї куриї при виборах до ради державної. Через те вірно-конституцийна (нїмецка) більша посїлість буде мати запевнену репрезентацию в соймі (дотепер при виборах укладано компроміси). в) Буде утворена нова палата торговельна через подїл одного мішаного повіту, вибираюча двох послів.

3. Закон о школах для меньшостий національних. Кошти утриманя тих шкіл буде поносити край.

4. Закон о мові урядів автономічних. Сей закон стоїть в звязи з проектом, предложеним вже раз давнїйше соймови. Постановляє засаду, що в Чехії істнують нїмецкі, ческі і мішані громади та повіти. Єсли в якій громадї бодай пята часть мешканців належить до иньшої народности, то уважає ся ту громаду за мішану. Після сеї засади установляє ся мова урядова; в нїмецких громадах нїмецка, в ческих ческа, а в мішаних громадах і повітах мішана мова.

Проект сего закона має ще й ту цїль, щоби промостити дорогу до вдоволеня бажаням Нїмців в справі розпоряджень язикових. Бо єсли удасть ся осягнути згоду сторонництв що-до сего проекту, то правительство змінить також відповідно до сих постанов розпорядженя язикові. Правительство не хоче зречи ся права полагоджуваня квестий язикових в дорозї розпоряджень, анї не хоче безпосередно цофнути своїх розпоряджень язикових; натомісць готове предложити конференциї нові розпорядженя, змінені після повисшого проекту законного о мові урядовій автономічних властий. Була би се посередна дорога між становищем правительства, жаданями Чехів і постулятами Нїмців.

5. Закон о утвореню урядів окружних в Чехії. Сей закон мав би цїль адмінїстрацийну, витворюючи під взглядом полїтичної адмінїстрациї посередну інстанцию поміж намістництвом а староствами. Деякі компетенциї були би вилучені з круга дїланя намістництва, а деякі з урядованя староств і поручені урядам окружним. Можна припускати, що цїль сего закона така, щоби надати більшим містам, призначеним на осїдок для урядів окружних, значіне льокальних осередків, а відтак до тих урядів долучити ще і заступництва окружні і в сей спосіб замінити теперішну автономію повітову на автономію округів.

Нїмецка праса, а передовсїм N. fr. Presse, відносить ся до сего проекту досить прихильно, а ческа праса поки-що ще не висказала своєї думки; видко, чекає на рішене екзекутивного комітету молодоческої партиї.

Ґр. Баденї пустив свій проект в сьвіт. Праса має нагоду, висказати свій суд про него. Але від проекту до его здїйсненя ще досить далеко. Не знаючи ще думок Чехів, не беремо ся віщувати долю того проекту; однак після нашої гадки радість Нїмців, що мовляв они тепер горою, ще передвчасна.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 14. серпня 1897.

Іменованя. Висший суд краєвий у Львові іменував канцелїста Теофіля Єнакевича з Путилова канцелїстом при краєвім судї в Чернівцях і переніс канцелїста Володислава Карпіньского зі Сторожинцїв до Путилова. Постенфірерів Боруха Вайнбаха і Івана Добряньского іменував канцелїстами в Сторожинцях.

Конкурс на посаду учителя одноклясової школи в Климівцях з рускою мовою викладовою розписує новівова рада шкільна в Серетї. Речинець подань до 1. вересня.

Стипендия для руских студентів правни-

ку якогось Порубальского. — Пишуть, що се анархіст. Се ви? — Кажіть правду.

— Панно Сальцю! Не такий чорт страшний, яким его малюють. Книжка моя, я з тим не крию ся. Тілько не все правда, що о нїй пишуть. Мене критикував такий, що тої справи не розуміє... якийсь неписьменний, та ще й до того наш ворог. Тому то критика така уємна і напастлива. Одна ґазета зганьбила мене, друга похвалить.

— Ат... не кажіть. Щось такого нїхто не може похвалити... жаден розумний чоловік.

— Я о похвали тих розумних не стою.

— А о мене також не стоїте?...

— Я не так думав... не взагалї. Говорю о ґазетах.

— Але ґазети читають ті, з котрими ви сходите ся — у котрих ви буваєте — додала з притиском.

— І ви так дуже респектуєте все те, що стоїть в ґазетї?

— Я нї. Я ґазети не читаю, а як читаю, то лиш новинки... Але татуньцьо читали. Страх як они зіритували ся, коли прочитали за вашу книжку, страшно злобили ся на якихсь бунтівників.

— У нас не буде спокою, — говорили з досадою — доки тих бунтівників-москалїв та социялїстів не вивішають, або не впекспедиюють за границю до Росиї! Най там ідуть собі, коли їм тут зле.

Стефан замняв ся. Не знав, чи боронити ся, чи брати „шапчину під пашину“...

— Лїпше власновільно винести ся, замісць ждати, аж мене самі випросять — думав.

Витягнув вже годинник — що буває звичайно вступом до виходу.

— Щасте, — тягнула далї дївчина — що тато не підозріває, що ви можете бути автором сеї книжки. Ви занадто добре презентуєте ся і татко знають, що ви з порядної родини. Він не припускає навіть, щоби такий гладкий і образований хлопець писав книжки, та ще й такі! Думає, що се якийсь ваш іменник... Єсли вам на менї залежить, раджу вам, не признавати ся, що ви автор... Бійте ся Бога, не признавайте ся, бо все страчене! Найлїпше було би, як би ви нинї татка цїлком виминали. Я бою ся, що як татко зачнуть о чімсь такім говорити, то ви зрадите ся.

Цїлий сей вечер була душа Стефана на рамени. Очи его вічно блудили за старим. Хотїв вичитати з лиця найглубші его мисли.

— Чи підозріває в менї автора, чи нї? — думав.

Послухав ради дївчини і окружав та виминав старого як міг. До вечери все дуже добре удавало ся. І вечера пройшла, а старий не мав нагоди, нї словом забалакати до него. По вечери запхав ся в кут веранди, де з дївчиною забавляли ся коштом того місця, на котрім у Рудецкого повинні би рости вуса.

— Щось ви нинї дуже задумані, пане Порубальский — заговорив хтось носом.

Пан Добриньский — з довгим цибухом — сїв на стільчику коло Стефана, подав доньцї сїрник і казав запалити файку.

— Пан Стефан хоче іти на адвоката — зачала дївчина. Бояла ся, щоби старий не зачав о книжцї, тож сама зачала розмову, щоби не допустити до немилої для неї теми.

— Так, таак? — Думаєте пускати ся на адвокатуруумм?

— Я до сего заводу чую найбільше замиловане.

— Адвокатура — адвокатура... Та мм — і се нинї незлий хлїб. Спосібний адвокат може високо видрапати ся. Може зробити карієру... мм... мм... Особливо як війде в звязь з великими інституциями фінансовими... мм... з висшими сферами... Але як довго на се треба ждати! пфф... і облаки диму бухнули в лице Стефана.

— А де-ж нинї іти... що зачати? Нинї всюди так повно... Деинде ще тяжше добити ся чогось лїпшого... А така всюди зависимість!... Ще в полїтицї можна зробити карієру, але як хто має широкі плечі... Стефан укусив ся в язик, щоби не сказати дечого непотрібного.

— Мм... мм... А той гофрат у Відни... чи се ваш свояк?

— Ми? так троха... Але се дуже далекий кіл в плотї. Се буде якось так, що він мій стрийко в другій лїнії.

— Славна родина — на два боки. Один займає в суспільности таке високе становиско, а другий бандит, для котрого і шибениця за мало! Чи ви читаєте часописи? Нинї є там критика гайдамацкої брошури якогось вашого іменника— Бог також десь покарав імя Порубальских. Один окраса свого народу, цїлої монархії, а другий — его закала! — пфф...

Щасте, що Стефан відразу ульокував ся в тїни крилатої пальми. Инакше був би мусїв зрадити ся. Був блїдий як стїна. Мусїв держати ся поруча крісла, аби не упасти.

— Певно, певно — ледви чутно вишептав. — Родина розросла ся по цїлім краю. Я мав навіть двох товаришів свого імени. Ми перед тим і не чули один за одного. Як стали раз вичисля-

чого і фільозофічного факультету на університеті черновецкім в сумі 105 зр. а. в. річно буде надїлена з початком шкільного року. Стараючі ся мусять виказати ся добрими поступами в студиях, незаможностию, що записані на тутешнім університеті на однім зі згаданих факультетів, та залучити сьвідоцтво роджения найдальше до 10 го жовтня с. р. Подання треба вносити на руки сенату.

Посада завідателя при державній стаднинї в Радівцях з річною пенсиєю 350 зр. і додатком активним 87 зр. 50 кр. з помешканем і ординариєю разом півшеста сотнара твердого зерна, 20 куб. метрів опалового дерева та з ужиткованем 57.55 арів рілї — іде на конкурс для стараючих ся, що скінчили бодай рільничу школу з доб им успіхом. До подання треба залучити метрику роджения, сьвідоцтво укінчених студий, знанем одної словяньскої мови і сьвітоцтвом здоровля. Дирекция застерігає собі право, що через перший рік посада остає провізорична і може бути кождого часу виповіджена в разї неспосібности обнявшого сю посаду петента.

Вакацийний час то жнива для всяких вломувачів. Вчера Арістарх Палїевич, вже кілька разів караний злодїй, вишукав собі пусте мешкане проф. др. Рудольфа Шаріцера, котрий виїхав тепер з Чернівців, і влїз через вікно. Що було коштовнїйшого на верха, позбирав злодїй в свої глубокі кишенї, разом вартости 80 зр. Але сим разом не пощастило ся. Сусїди заздріли злодїя, як вже хотїв виходити з мешканя, наробили крику і приаруштували его за помочию нічного сторожа.

Убійник Кановаса, Анджіолїтто, зізнав підчас судового переслуханя, що тепер приходить черга на француского президента Фора, котрого чекає та сама судьба, що Карнота. Сими днями веде ся перед військовим судом розправа против убійника.

Винайдене. Інжинер риско - орловскої зелїзницї Кулак збудував приряд, котрим звіря або чоловіка може поїзд зелїзницї усунути без всякого ушкодженя. По передвступних пробах мають остаточно випробувати сей апарат на теперішнім з'їздї інжинерів в Ризї.

Гру в клясову льотерию, яку завели від мая с. р. в Угорщинї, заказало мінїстерство фінансів в краях австрийских під грозою дїткливих кар грошевих.

Театр М. Л. Кропивницкого, що тепер дає представленя в театрі „Аркадиї" в Петербурзї, переїде на жовтень і падолист до Варшави, де буде грати на сценї російского товариства любителїв сценїчної штуки.

Поганий процес відбув ся сего тижня перед віденьским судом присяжних. Бувший горячий прихильник панґермана Шенерера Верґанї свого часу відрік ся его і став сторонником Люеґера. За те вишукували приятелї Шенерера, Вольф і Арношт, манкемента Верґанїого і оголошували їх в своїх ґазетах. І так они винайшли, що коли Верґанї був бурмістром в Мільдерфі, щезла одна облїґация на 100 зр. та й касову господарку не ведено в порядку, бо бракло щось поверх 1000 зр. Знаючи, що Верґанї тодї був в дуже злім материяльнім положеню, а що якимсь чудом тепер увільнив ся від всяких довгів, они висказали свое підозріне, що в тім щезненю облїґациї і гроший касових була рука Верґанїого. Окрім того его поведене супротив деяких людий не було таке честне, як сего вимагає становище посла, і взагалї чоловіка, котрий хоче в полїтицї грати визначнїйшу ролю. Они так довго доскулювали Верґанїому, поки він їх не покликав перед суд. Підчас розправи вийшли на верх брудні історії з табору нїмецко-національного, а присяжні судиї узнали, що обжаловані посол Вольф і редактор Арношт перевели доказ правдивости своїх підозрінь против Верґанїого. На сїй підставі увільнив суд обжалованих, а засудив Верґанїого на заплачене коштів процесу. Цїлию обжалованих, котрих материяльно і морально піддержував в сїй акциї пос. Шенерер, було — як се виразно заявили — зробити Верґанїого в публичнім житю неможливим. Се їм тепер удало ся. Але заразом кинув сей процес дуже лихе сьвітло на партийне житє віденьских Нїмців.

Перемарш австрийского війска через Баварию. Сими днями має настати рідкий случай в сусїдних відносинах межи державами, що в часї мира більший відділ війска якоїсь держави переходить через другу державу. Австро-угорске війско має переходити з північного Тиролю через Баварию до Зальцбурґа. Сей перемарш есть дозволений угодою державною ще з-перед 1866 року, але під услівем, що може переходити лише само війско, а не его „кватира," значить ся, висші штаби, так що н. пр. штаб дивізиї і бриґади не можуть переходити через Баварию, лише мусять конче їхати через Австрию. В сїм перемаршу через Райхенгаль в Баварії возьмуть участь: 1-ий полк тирольских стрільцїв, 14-ий полк піхоти, 28-ий полк піхоти (ческий) і 3-ий полк тирольских стрільцїв. В Баварії війско не буде спочивати, бо сего угода не дозволяє, але мимо того лагодять ся в Райхенгаль на повитане Австрийцїв.

Верді, звістний італїяньский композитор, приготовляє ся на смерть. Тепер перебуває в Monte Catini, викінчив нове „Te Deum" і працює над „Requiem," котре мають ему відсьпівати на похоронї. Уже давнїйше вибрав собі ґенїяльний старець місце вільного спочинку і казав там вибудовати гріб для себе.

Щеплене безрог. В Бекешча бана Угорщинї відкрили два лїкарі від худоби Йосиф Тот і Макс Гекс сировицю против зарази свиний і щіплять великі череди тамошних годівників. Із защіплених свиний улягло тілько два процент заразї.

Скорість ластівки. З Compiegne випустили разом з кількома голубами ластівку, що гнїздила ся в Антверпії. Ластівка сейчас пустила ся в дорогу і так само, як голуби, не тратячи часу на орієнтоване ся, пустила ся в сторону своеї вітчини. За годину і 8 мінут була вже ластівка в своїм гнїздочку, а голуби на ту саму дорогу, що виносила 255 кільометрів, потребували 4 години і 8 мінут. Після того висліду показує ся, що голуби роблять на секунду 16 метрів, а ластівки аж 60 метрів. Ластівка не потребує довше летїти з Африки до нас, як пів дня.

Примхи прімадоннів. В Петербурзї вела ся тими днями перед судом справа, що ярко характеризує примховатість і легкодушність театральних звізд. В Крестовскім театрі після договору мала що вечера виступати через сегорічний лїтний сезон панї Кавалієрі з піснями свого репертуару. В випадку самовільного опущеня представленя мала панї Кавалїєрі заплатити кару у висотї тижневої ґажі. В представленях дня 19. і 20. липня не хотїла панї Кавалієрі виступати на сценї, хотяй була в будинку театральнім, а навіть засїла собі в одній з льож на велике невдоволене публики, котра мала повну претенсию видїти еї на сценї. — Антрепренер театру, а навіть присутний на представленю полїцийний урядник удавали ся до діви з толками і просьбами, але она заявила, що взагалї більше не буде виступати в театрі, бо еї назначають в проґрамі місце завсїгди на послїдку. Антрепренер Ялишев удав ся на судову дорогу і зажадав від панї Кавалїєрі заплаченя подвійної кари за опущене представлень по 469 рубл. 75 коп. і кари в висотї цїлої місячної ґажі за зірване угоди перед кінцем сезону. Ґажа панї Кавалїєрі виносила 5.000 франків місячно, що чинить 1.875 рубл. — отже разом мала би знорвлена прімадонна заплатити 2.812 рубл. Ялишев довів, що закиди панї Кавалїєрі суть безосновні, бо поминувши, що антрепренер має необмежене право, укладати проґраму вечера, то таки завсїгди найлучших артистів ставить ся в проґрамі на кінци. Суд відобрав поки-що від панї Кавалїєрі письменне осьвідчене, що не виїде з Петербурга, а розправу назначив на 24-го с. м.

Померла п. Єлена з Тарасевичів Оробко, жена прав. пароха в Долїшних Станівцях о. Йосифа Оробка, в 56-ім роцї житя. Покійна була Русинкою з давних часів, коли то наші Русинки вміли добре по руски, а меньше інтересували ся нїмеччиною.

Телеґрами „Буковини".

З дня 14-го серпня 1897 року.

Відень. Мінїстерство шкільництва іменувало научителя в Сучаві Кароля Кучиньского інспектором народних шкіл в сучавскім повітї.

Відень. В процесї Верґанїого увільнено обжалованих Шенерера, Вольфа і Арношта цїлком. (Гл. новинки).

Відень. Deutsches Volksblatt оповіщає заяву Верґанїого, після якої він складає мандати до ради державної і до сойму долїшно-австрийского, як і всякі публичні становиска, які занимав.

Будапешт. При маневрах стрілили вояки 16-го полку гонведів острими набоями у вояків 25-го полку піхоти; 6 вояків тяжко ранено. Нещасте стало ся через помилку при ладованю. Заряджено слїдство; богато гонведів відведено до арешту.

Париж. Agence Havas доносить, що орлеаньский князь Генрик буде поединкувати ся з дуже визначною італїяньскою особою, а ґенерал Альбертоне в наслїдок того відступить від свого поединку.

Париж. Поединок межи князем Генриком Орлеаньским а ґрафом Турином має відбути ся нинї рано в Шантіль або Фонтенебльо під дуже строгими услівями.

Верґара. Убійник Кановаса Анджіолїтто поводить ся дуже супокійно. Слїдство против него вже закінчене.

ти наших антенатів, то таки дійшли до спільного кореня.

Пф, пфф...

— Довго то треба ждати, щоби стати адвокатом? — перебила дївчина.

— Вам з іспитом не пощастило ся? — Пф..

Не дуже то приємний для Стефана предмет до розмови, та ще й в такім домі, де він старає ся о панну, але мимо того аж лекше стало. Довше був би тортур не витримав. — Кров, котра в его жилах майже вже застигла була, почала наново кружити.

— Тим разом поломив ся. Був хорий, тай не вивчив ся добре — вишептав нїби зі встидом, але просто не мав вже сили говорити, так ему доїхала розмова про „добрих і лихих" членів родини Порубальских.

Но-но — се дурниця. Таке кождому може приключити ся. Маєте на другий раз научку, щоби не дуріти за дївчатами — мм... мм.

Поклепав Стефана протекціонально по рамени і вийшов до салї.

На Стефанї сорочка — як би з води виймив. Хоч бери, та крути. По цїлім лици спливав піт.

— Яка я щаслива, що так скінчило ся. Уважайте-ж тепер. Що було, те минуло ся, але на дальше таких дурниць не робіть! — і покивала пальцем на носї.

(Дальше буде).

Памятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

НОВА ФІРМА РІТБЕРҐ і ШЕНБАВМ В ЧЕРНІВЦЯХ,

ГОЛОВНА УЛИЦЯ ЧИСЛО 10.

Великий вибір товарів з альпаки і хіньского срібла з Берндорфера фабрики металевих товарів.

Одинокий склад і продаж правдивих російских кальошів і черевиків до снїгу.

Кальоші
легкі, 75 ґрамів.

для мужчин	1·90
„ панв	1·65

Високі і низькі

КАЛЬОШІ,
з заду витяті для пп. офіцирів.

Великий вибір
ЧЕРЕВИКІВ до СНІҐУ
для мужчин і женщин, дївчат і хлопців.

Найновійші!

черевики для ґімнастики з ґуми.
а 1·10

Кальоші для дїтий навіть одноліїтних.

10% рабату!!
даємо лише ми від цїн за білє др-а Єґера після цїнника.

Великий склад КОЛДЕР до подорожи
почавши від 1·58 зр.

ЧЕ-РЕВИКИ

для мужчин, шкірян', з ґумою, .	2·50 зр.	— 6·— зр.
„ хлопцїв „ „ .	2·50 „	
„ дам, „ „ .	2·50 „	— 5·— „
„ „ до шнурованя .	2·35 „	— 6·— „
„ „ до защіплюваня .	3·98 „	— 7·— „
„ „ лякерки, мешти з шпанґою	1·75 „	— 2·10 „
„ „ з козлячої шкіри, мешти	1·35 „	— 1·55 „
„ дївчат, шкіряні, т. зв. Bergsteiger	1·85 „	— 3.— „
„ дїтий „ „ „	1·10 „	— 2·10 „
„ хлопцїв, ЧОБІТКИ . .	3·— „	— 4·25 „

Великий вибір **ЧЕРЕВИКІВ** до ґімнастикованя!

Найновійші Краватки
вузли, маши, Леваліеля до вязаня,
від 20 кр., 40 кр., 50 кр., до 98 кр.

Рукавиці Glacè,
з оленя шкіри, з шведского шовку, з ниток найлїпших фабрик.

ВЕЛИКИЙ **СКЛАД**
правдивих ШНУРІВОК з фішбінами.

Одинокий склад
ЦИЛІНДРІВ і кляків,
з фабр. Месмера і Сп.

Одинокий склад
з фабрики
І. ГІКЛЯ і Синів
в
Найтішайни
КАПЕЛЮХІВ
для мужчин, тверді, чорної і иньшої барви, почавши від 1·18 зр., для мужч., тирольскі від 1·18—2·28
„ хлопцїв тироль. від 0·78—1·18
„ дїтий капелюшки моряків боброві в ріжних барвах, від 1·98.

ПАРАСОЛЇ
з зелїзними ручками

з чистого шовку від	3·— — 6·—.
на-пів зі „ „	1·38 — 1·98.
з чистої вовни „	1·58 — 2·18.
на-пів з вовни „	0·98 — 1·58.
з анґлїйскими дерев ляними ручками від	0·75 — 1·90.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
ПАРАСОЛЇВ
полотняних.

НАЙНОВІЙШІ АНҐЛІЙСКІ
ПАЛИЧКИ.

Величезний вибір
БІЛЯ

для мужчин, гладке від	1·10	поч.
„ „ з фалдами „	1·38	„
„ „ гафтоване „	1·58	„

КАЛЇСОНИ
з найлїпшого Gradl-полотна, французково крою від 0·98 поч.

Корсетки для мужчин, гладкі, гафтовані, білі і в иньших барвах, від 0·18 зр. поч.

Льняні хусточки в модних барвах,
12 штук від 0·80 — 1·10.

ПОНЧОХИ
від 1·50 — 3·—.

КОВНЇРИ і МАНШЕТИ

Маншети, І. сорти, почвірні, 6 штук 1·80.
Маншети, II. сорти, почвірні, 6 штук 1·50.
Ковнїри І. сорти, почвірні, 6 штук 1·05.
Ковнїри II. сорти, почвірні, 6 штук 0·90.

Ковнїри для хлопцїв
6 штук 0·80.

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипльомом ц. к. мінїстерства торговлї.

Краєве товариство ткацке
„PRZĄDKA“
(ПРЯХА)
в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публицї свого виробу чисто льняні звістні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКІ

від найгрубших до найтоньших веб і **біле столове** о взорі кістковім і адамашковім;
також доставляє материялів на комплетні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮБНІ.

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеґраф і стация зелїзнича в місци).

Прібки і цїнники на жадане оплатно і відворотною почтою.

Не залишіть прочитати!

Основана р. 1885-ім.

М. ФЛЯЙШЕР

робітня одягів для мужчин
Чернівцї, ул. паньска ч. 16.

Виготовляє убраня мужескі після найновійшого крою за цїну як найдешевшу.

Замовленя з провінциї виконує як найдокладнїйше.

Сплата може після умови відбувати ся ратами.

Лїтні плащі (дерпіцкі) від 14 зр. в гору.

Цїлий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

РУСКА ДРУКАРНЯ
в Чернівцях,
(улиця Петровича число 4)
має готові отсї

друксорти шкільні
як найлїпше виконані, й по найдешевших цїнах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversäumnisausweis — Schulnachrichten і Повідомленя шкільні.

Є також оправлені дїловодчі протоколи та окладинки до катальоґів і тижневників.

Замовленя з провінциї виконують ся відворотною почтою.

Хто хоче мати
добру і дешеву
МАШИНУ до ШИТЯ,
най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цїлий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому

З поважанем
В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелїзничій (Banhofstrasse) ч. 26.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.
з аптики Ріхтера в Празї,
загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиране:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою **Ріхтера Liniment з котвицею** і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

BIBLIOTEKA KUL